

Muğamın ifası və tədrisi insanın estetik zövqünü artırır...

Mədəniyyətimizin simvolu!

Muğam mədəniyyətimizin ən zəngin musiqi janrlarından biridir. Bu musiqi növü yalnız Azərbaycanın incəsənətini deyil, həm də xalqın ruhunu, həyatını və düşüncə tərzini əks etdirir. Muğam qədim dövrlərdən bu yana müxtəlif dövrlərin və mədəniyyətlərin təsiri ilə formalaşmış, zamanla zənginləşmiş və müxtəlif incəsənət sahələri ilə birləşmiş bir musiqi dünyasıdır.

Muğamın yaranışı və inkişafı

Muğam əsasən vokal musiqi növü olmaqla yanaşı, instrumental ifaları ilə də diqqət çəkir. Azərbaycan muğamının kökləri qədim dövrlərdə Orta Asiya və Yaxın Şərq musiqilərinin təsiri ilə formalaşmışdır. Xüsusilə, Azərbaycan ərazisində yaşamış müxtəlif türk, ərəb və fars xalqlarının musiqi mədəniyyəti muğamın inkişafına təsir edib. Bu mədəniyyətlərin hər biri muğamın melodik, ritmik və tema-

tik xüsusiyyətlərinə öz izini qoyub.

Muğam, həmçinin aşıq poeziyasının bir hissəsi kimi də meydana çıxmışdır. Aşıqların müdrik fikirlərini, həyat fəlsəfəsini, duyğusal dünyalarını muğamın melodiylarında izah etməsi bu janrın dərinliyini artırmışdır. Bu dövrlərdə muğam bir növ özünəməxsus həyat anlayışlarını, insanın daxili dünyasını ifadə etmək vəsi-
təsi kimi çıxış edirdi.

Muğam yalnız Azərbaycan daxilində deyil, dünya səviyyəsində də tanınır. Azərbaycan mədəniyyətinin simvolu olaraq muğam, müxtəlif beynəlxalq festivallarda və musiqi tədbirlərində təmsil olunur. UNESCO-nun qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilməsi, muğamın dünyada tanınmasını və dəyərləndirilməsini daha da artırır.

Muğam beynəlxalq müstəvidə sadəcə Azərbaycan musiqisinin deyil, ümumilikdə, Yaxın Şərq və Orta Asiya musiqilərinin təmsilçisidir. Onun səsi, ritmi və melodiyası fərqli mədəniyyətlər arasında bir körpü rolunu oynayır, müxtəlif xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşma və əlaqələrin güclənməsinə kömək edir.

Yeri gəlmişkən, avqustun 26-

Təhsil və tərbiyədəki rolu

Muğam yalnız peşəkar musiqiçilər üçün deyil, ümumiyyətlə cəmiyyətin hər bir üzvü üçün vacibdir. Onun tədrisi və ifası insanın estetik zövqünü artırır, musiqi qabiliyyətlərini inkişaf etdirir və insanın iç dünyasını zənginləşdirir. Həmçinin muğam, milli dilin və mədəniyyətin yaşadılması və gələcək nəsillərə ötürülməsi

baxımından da önəmli bir vasitədir.

Muğam Azərbaycan musiqi təhsilinin ayrılmaz bir hissəsidir və ölkənin müxtəlif musiqi məktəblərində və konservatoriyalarında öyrədilir. Həmçinin xalq musiqisi ilə birləşən bu janr, daha gənc nəslin öz mədəniyyətinə bağlılığını artırmaq üçün tədris olunur.

çevrildiyini bir daha təsdiq edir. Bu tarix muğamsevərlər, ömründə bu sənətin yaşamasına və təbliğinə həsr edənlər üçün ən əziz bayramdır.

Azərbaycanın müstəqilliyi dövründə milli muğam ifaçılığı yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Yüzlilliklərlə cilalanan, zaman-zaman üslub, obraz, məzmun, ifaçılıq mahiyyəti zənginləş-

Azərbaycan muğamı beynəlxalq miqyasda...

şən Azərbaycan muğamının müasir tarixində Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən çoxşaxəli silsilə tədbirlər müstəsna rol oynayır. Bu fəaliyyətin nəticəsidir ki, son illər muğam ifaçılığı ən müxtəlif aspektlərdən hərtərəfli dəstək alaraq, sözün əsl mənasında, intibah dövrünü yaşayır.

Bakıda Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və təşkilatı dəstəyi ilə, dünyada ilk dəfə olaraq, "Muğam aləmi" Beynəlxalq Muğam Festivalının keçirilməsi xüsusi olaraq qeyd edilməlidir. Festival çərçivəsində keçirilən Respublika Muğam Müsabiqəsi, Beynəlxalq Muğam Müsabiqəsi və Beynəlxalq Elmi Simpoziumda muğamsevərlər, elmi tədqiqatçılar və dünyanın bir çox ölkələrindən dəvət olunmuş xarici

qonaqlar iştirak ediblər.

Xalqımızın şərəfli və keşməkeşli tarixini səslərdə əbədiləşdirən muğamlarımız ən ağırlı-acılı günlərimizdə həm də təskinliyimizdir. Heyrətamiz hisslər, düşüncələr, müdriklik mənbəyi olan muğam bütün hallarda - qüssəli, sevincli anlarımızda ovqatımıza təsir edir, azadlığa və müstəqilliyə qovuşduğumuz anların fərəhini yaşadır və bizləri qələbəyə səsləyir. Muğam Azərbaycan xalqının mədəniyyətinin canlı şahididir. Bir sözlə, muğam təkcə musiqi janrı olmaqla qalmır, həm də bir xalqın tarixini, kimliyini və dəyərlərini təmsil edir. Onun əhəmiyyəti Azərbaycan mədəniyyətinin bir simvolu olaraq, təkcə bu dövr üçün deyil, gələcək üçün də qorunub saxlanılmalıdır.

Yeganə BAYRAMOVA